

► len, zoals dat in 2003 het geval was.”
Op dat laatste reageert minister Veerman: “Het commentaar op de gang van zaken rond het CTB is terecht. Maar zoals bekend zijn we overvallen door de exercitie rond de knelpuntenregeling. Deze impact zullen we nu voorkomen. De reguliere beoordelingen mogen geen vertraging meer opleveren.”

Afwegingen maken

Maritza van Assen, directeur Nefyto, pleit voor het snel benoemen van een onafhankelijke procesregisseur. Verder benadrukt ze dat het bij de uitvoering van het convenant van belang is om voortdurend de economische randvoorwaarden en het inzicht in de economische consequenties te monitoren. “Met daarbij aandacht voor de administratie

ve lasten, de bedrijfseconomische consequenties en de conformiteit met de EU.”

En tot slot: “Met een gewasbeschermingsplan, de AMvB geïntegreerde teelt en sectorplannen kan een goed geborgd systeem voor geïntegreerde teelt worden bewerkstelligd. Daar komen receptuur en gecontroleerde distributie nog eens bij. Als deze instrumenten goed functioneren, zou de uiteindelijke beschikbaarheid van chemische gewasbeschermingsmiddelen voor telers niet onnodig moeten worden beperkt.”

Minister Veerman geeft aan dat hij de standpunten van Nefyto duidelijk vindt. “Met de ondertekening van het convenant kunnen de partners nu in gesprek. Partijen als Nefyto en de Stichting Natuur en Milieu komen van ver. Ik weet dat een

deel van de achterban van Stichting Natuur en Milieu chemische gewasbescherming onnodig en ongevoelzaam vindt. Ikzelf betwijfel of dat haalbaar is. Het streven moet zijn om met chemische gewasbescherming zo min mogelijk schade aan mens en milieu te doen. De convenantpartijen moeten de moed hebben om steeds afwegingen te maken. Chemie is niet vies, maar vereist wel om er zorgvuldig mee om te gaan. Chemische gewasbescherming heeft alles met voedsel te maken. De laatste twintig jaar zijn we er steeds meer achter gekomen hoe belangrijk een evenwichtig voedingspakket is om gezond te kunnen leven. Duurzame gewasbescherming speelt hierin een rol. De vraag is nu op welke wijze en in welk tempo we daar moeten komen.” ■

De ondertekening van het convenant duurzame gewasbescherming wordt feestelijk beklonken met een glas champagne.

MLHD-methode bespaart op herbicidengebruik

Participatie Nefyto-bedrijven in verdergaand onderzoek

Drie Nefyto-bedrijven participeren in een proef rond

Minimum Letale Herbicide Dosering. Deze methode is

deels nog in ontwikkeling, maar wordt ook al in de

praktijk toegepast. Er wordt een besparing van gemiddeld

30 procent in het herbicidengebruik behaald.

“Deze techniek heeft te veel goeds in zich om daar als producent van gewasbeschermingsmiddelen niets mee te doen”, vindt Rik Mekking van Bayer. “Het is een interessant decision support systeem, dat goed in een geïntegreerd systeem past.”

Minimum Letale Herbicide Dosering, kortweg MLHD, heeft als doel een goede onkruidbestrijding waarbij herbiciden worden ingezet in precies die dosering die het onkruid doet doodgaan. De MLHD-methode bestaat grofweg uit twee onderdelen. Ten eerste het berekenen van de benodigde dosering op basis van soort onkruid, grootte of gewicht van de onkruiden en de werkzaamheid van het gekozen gewasbeschermingsmiddel. Het andere onderdeel is een meting. Kort na de bespuiting kan de teler met behulp van het MLHD-meetapparaat (zie foto) vaststellen hoe de bespuiting gewerkt heeft. Via deze fotosynthesemeting kan al vastgesteld worden of een onkruid doodgaat voordat er effect van de bespuiting waarneembaar is.

De MLHD-methode is en wordt ontwikkeld door Plant Research International (PRI) in Wageningen. De ontwikkeling gaat nog steeds door. Sinds dit jaar wordt hierin geparticipeerd door de Nefyto-deelnemers Syngenta, Bayer en DuPont.

Risico

Volgens Corné Kempenaar van PRI schuilt de kracht van de methode in de combinatie van de twee hiervoor genoemde onderdelen. “In een vroeg stadium (kleine onkruiden) wordt bepaald welke dosering juist genoeg zou moeten zijn voor bestrijding. Hiervoor kan een website worden geraadpleegd, waarop telers een abonnement kunnen nemen. Deze website is gerealiseerd door Opticrop. Ook zijn er recent in samenwerking met DLV en Agrifirm gewasgerichte MLHD-advieskaarten ontwikkeld voor gebruik in het veld, zodat de teler niet altijd naar zijn pc hoeft.”

Kort na het spuiten kan met de meter bekeken worden of

de bespuiting voldoende heeft gewerkt. “Zonder MLHD-meter zit een bepaald risico aan het spuiten van herbiciden in heel lage doseringen. Voordat visueel beoordeeld kan worden of de bespuiting goed heeft gewerkt, is al snel een week verstreken. Mocht het effect tegenvallen, dan betekent dit dat de onkruiden behoorlijk gegroeid zijn en moeilijker te bestrijden. Vanwege dit risico worden vrijwel altijd doseringen gekozen met een behoorlijke veiligheidsmarge.”

Met behulp van de MLHD-meter is snelle controle mogelijk en kunnen telers wel in de laagste doseringen spuiten zonder risico's. Mocht uit meting blijken dat een dosering te laag was, dan kan een aanvullende bespuiting worden uitgevoerd. “De praktijk leert dat dit bijna niet voorkomt”, stelt Corné Kempenaar. “Over langere termijn wordt dan ook een gemiddelde besparing van 30 procent gehaald.”

Er is nog een bijkomend voordeel: “Met het meetapparaat kan ook worden vastgesteld in hoeverre het gewas zelf schade heeft opgelopen van de bespuiting. We weten dat telers deze metingen verrichten om in de eigen praktijk vast te stellen wat bijvoorbeeld het beste moment van bespuiting is, om het gewas met minst te schaden.”

Uitbreiding mogelijkheden

Een gemiddelde besparing van 30 procent klinkt aantrekkelijk. Toch heeft nog geen twee procent van de telers een abonnement op de MLHD-adviesdienst. “Het abonnement is niet zo duur, maar het meetapparaat wordt door telers als vrij kostbaar beschouwd”, licht Corné Kempenaar toe. “En probleem is dat het apparaat tot nu toe alleen toepasbaar is voor een bepaald soort herbiciden. Bredere toepasbaarheid zou het aantrekkelijker maken voor telers.”

Toch bestaat wel degelijk de mogelijkheid tot uitbreiding van het aantal middelen waarop het meetapparaat en dus de MLHD-methode toepasbaar is, weet Corné Kempenaar. “Daar willen we dan ook flink mee aan de slag. We hebben daarbij wel input en ondersteuning nodig van producenten van gewasbeschermingsmiddelen. In het kader daarvan hebben we begin dit jaar een bijeenkomst voor de producenten georganiseerd. Dat leverde participatie op van Syngenta, Bayer en DuPont.”

Minder omzet

Deze participatie past in Product Stewardship, de gedragscode van de bij Nefyto aangesloten bedrijven. Daarin staat onder meer dat Nefyto-deelnemers, voor zover dat in hun vermogen ligt, medewerking zullen verlenen aan wetenschappelijk verantwoorde onderzoeken en projecten, die er op zijn gericht de belasting voor mens, dier en milieu als gevolg van het omgaan met en het gebruik van gewas-

PRODUCT STEWARDSHIP

In deze rubriek publiceren we voorbeelden van Product Stewardship in de praktijk. Product Stewardship een gedragscode die door alle bij Nefyto aangesloten bedrijven gedragen wordt, en waarin zorgvuldig omgaan met mens en milieu een belangrijk onderdeel is.

Met dit draagbare meetapparaat kan kort na de bespuiting via fotosynthesemeting worden vastgesteld in hoeverre de bespuiting effectief is geweest.

beschermingsmiddelen tot een minimum te beperken.

Als er 30 procent aan herbiciden bespaard kan worden, betekent dat wel minder omzet voor de producenten. “Daar zijn we ons terdege van bewust”, zegt Jan Bouwman van Syngenta. “Maar belangrijker is dat wij willen dat onze producten op een verantwoorde manier worden gebruikt. Ik maak graag de vergelijking met aspirine. Daarvan wil je ook niet meer innemen dan nodig is. De doseringsvoorschriften op etiketten gaan altijd uit van de ‘worst case’. Maar als de omstandigheden het toelaten, moet een teler het niet nalaten om lager te doseren.”

Mente Spanninga van DuPont sluit zich daarbij aan. “De MLHD-methode kan bijdragen aan een beter spuitresultaat. Het zou kortzichtig zijn om hiervoor je hoofd in het zand te steken. Onze herbiciden hebben een andere werking dan de middelen die op de fotosynthese ingrijpen. Vanuit het veld krijgen wij de vraag in hoeverre het MLHD-meetapparaat geschikt is voor effectmeting van deze middelen. Door te participeren in het project kunnen we ervaring opdoen.”

Ook Bayer ziet mogelijkheden voor het meetapparaat in haar onderzoeken. “Bijvoorbeeld bij rassenproeven met verschillende middelen of formuleringen”, aldus Rik Mekking. “Daarnaast moet een producent altijd meedenken hoe doseringen verlaagd kunnen worden. Dat is op lange termijn noodzakelijk om tot een duurzame landbouw te komen.”

Hier maakt Fred nog een kort bijschrift.

